

2014 was een heel gemiddeld jaar

Jaaroverzicht waargenomen vogelsoorten

Een gemiddeld jaar

Sinds 2000 houd ik bij hoeveel verschillende vogelsoorten jaarlijks in onze regio worden waargenomen. In 2014 jaar kwam de score voorlopig uit op 268. Voorlopig, omdat ik dan de op VRS Van Lennep gevangen Bergfluiters al vast meereken als Bergfluiters. Daarnaast is hier ook een mogelijke Humes Braamsluiper uit de netten geplukt. DNA-analyse moet uitwijzen of het inderdaad om deze recent van de Braamsluiper afgesplitste soort gaat. Het gemiddelde vanaf 2000 ligt op 269 soorten, dus het was een heel gemiddeld jaar.

Hoogtepunten

Maar in een dergelijk jaar zijn natuurlijk altijd hoogte- en dieptepunten te ontdekken. Laten we beginnen met de hoogtepunten. Er viel een nieuwe soort voor de regio te boekstaven, namelijk de Vale Gier (nummer 374). Op 2 augustus vloog een ex van deze machtige soort door de regio zuidwaarts en werd door alerte vogelaars opgepikt boven IJmuiden en Heemstede. Twee dagen later zat mogelijk hetzelfde exemplaar bij Lisse. Er waren eerder meldingen van Vale Gieren in de regio, maar veelal zonder bewijsmateriaal en dus niet voldoende gedocumenteerd. Wie anders dan Lars Buckx slaagde erin om overduidelijke platen te schieten en daarmee de Vale Gier definitief op de lijst van Zuid-Kennemerland te zetten?

Een andere topper was de tweede Kleine Klapetekster voor de regio die op 30 augustus veel te kort aanwezig was bij VRS Van Lennep en telpost Parnassia in de Kennemerduinen. Deze knaller trok snel door naar het zuiden, voordat de meeste vogelaars gearriveerd waren om hem te twitchen. Anderen waren wel op tijd in het gebied, maar

misten de vogel jammerlijk omdat deze zich net verplaatste, terwijl zij naar de plek van ontdekking liepen. Tja, that's all part of the game... Hopelijk duurt het niet weer 40 jaar, voordat er weer één komt (de eerste Kleine Klapetekster was van 4 okt 1974).

Nog een goede soort was het vierde geval van een Radde's Boszanger, een vangst op 11 oktober 2014 op VRS Van Lennep. Van deze soort zijn er nog drie exemplaren op dit ringstation gevangen, tegen één exemplaar op VRS AW-duinen. Het is dus nog steeds wachten op de eerste veldwaarneming van deze fraai phylo. Wie vindt hem dit najaar?

Een soort die wel wat lijkt op de Radde's, de Bruine Boszanger, werd op 6 november door Tom van Spanje gevonden in de zeereep ten zuiden van de slufte bij de IJmuiderslag. De vogel verbleef hier tot en met de 10^e, maar was meer te horen dan te zien. Bruine Boszangers zijn dan ook notoire skulkers, die zelden uit de dekking van de vegetatie te voorschijn komen. Het betrof het zevende geval voor de regio.

De verdeling ringvangsten - veldwaarnemingen is 4:3.

De volgende soorten zijn verder als positieve uitschieters te bestempelen. Een zeer fotogenieke onvolwassen Kwak was geruime tijd aanwezig bij een vijver in Overveen in de nazomer en trok veel bekijks. De vierde Steppenkiekendief voor de regio betrof een onvolwassen vogel die tijdens een zogenoemde 'beukende trek-dag', 11 oktober, langs telpost Parnassia trok. Wel in de categorie hoogtepunten, maar met een tragisch karakter, was het eerste broedgeval van een paartje Bijeneters in de regio, bij het Duinmeer in Midden-Heerenduin. De vogels hadden al jongen,

maar een slimme vos groef de jonge vogels vlak voor het uitvliegen uit, op het moment dat ze het meeste vlees aan de botten hadden.

De vierde regio-Roodstuitzwaluw, ontdekt door Dick Groenendijk, vloog urenlang in een grote groep zwaluwen boven het Vogelmeer in de Kennemerduinen op 8 mei. Dankzij meelopende geluidsrecorders konden op meerdere dagen in het najaar overtrekkende Siberische Boompiepers worden vastgelegd en via analyse van de opgenomen roepjes in sonogrammen op naam worden gebracht. De elfde Noordse Nachtegaal en de vierde Orpheusspotvogel voor de regio werden gevangen op VRS Van Lennep.

ZWARTE OOIEVAAR. Foto: Rutger Rotscheid

Dieptepunten

Het jaar 2014 was dus een heel gemiddeld jaar. Dat betekende ook dat er weinig opvallende missers waren. Er werd dit jaar geen Vale Pijlstormvogel gezien, maar het was sowieso een zeer matig zeevogeljaar met slechts een handjevol waarnemingen van Noordse en Grauwe Pijlstormvogel, Noordse Stormvogel en Vaal Stormvogeltje. Ook werd er geen Grauwe Franjepoot gezien. Daarnaast zal het niet lang meer duren dat de Zomertortel geen jaarlijkse gast meer is. In 2014 waren er slechts vijf waarnemingen van deze soort, waarvan vier van overtrekkende vogels en slechts één van een exemplaar ter plaatse. Ook Patrijs doet het, zoals bekend, slecht. Er zijn nog enkele plekken in de regio waar de soort te vinden is, zoals de bollenstreek bij Hillegom en in de Haarlemmermeer, bijvoorbeeld nabij de MacDonalds op Schiphol-Noord. In 2014 was er tenslotte maar één goede waarneming van een Matkop. Van deze soort worden vaker exemplaren in de duinen geclaimd, maar het gaat dan altijd om foutief gedetermineerde Glanskoppen. Enkele jaren geleden heeft uw hoofdredacteur in dit orgaan al een mooie samenvatting gegeven van de polemiek die speelde over het voorkomen van Matkoppen in de duinen. We gaan er nog steeds vanuit dat deze hier ontbreekt, tenzij overtuigend het tegendeel is bewezen.

Nawoord

Vogelen verheugt zich nog steeds in een toenemende populariteit en mede dankzij social media en de voortreffelijke website waarneming.nl kunnen waarnemingen van leuke soorten snel doorgegeven worden, met foto's en geluidsopname erbij. De eveneens toegenomen kennis van verenkleed, ruistadia en geluiden zorgt er verder in theorie voor

dat steeds meer soorten kunnen worden gedetermineerd, los van de aantalsontwikkeling van bepaalde soorten. Ik ben dan ook benieuwd wat 2015 gaat brengen. Tot nu toe (28 februari) zijn er in de regio nog geen topsoorten waargenomen, zoals elders in Nederland en moeten we het doen met leuke overwintersaars als Zwarte Ooievaar en Grote Pieper. De beste vogeltijd zit er echter nog aan te komen. Dus doe uw best, neem waar en registreer! Veel plezier dit jaar in het veld.

■ *Hans Groot*